**Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekezdéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül**

►B

# A TANÁCS IRÁNYELVE

**(1989. november 30.)**

**a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről (első egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében)**

(89/654/EGK)

(HL L 393., 1989.12.30., 1. o.)

Módosította:

| | | Hivatalos Lap | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Szám | Oldal | Dátum |
| ►M1 | Az Európai Parlament és a Tanács 2007/30/EK irányelve (2007. június 20.) | L 165 | 21 | 2007.6.27. |
| ►M2 | Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1243 rendelete (2019. június 20.) | L 198 | 241 | 2019.7.25. |

▼B

# A TANÁCS IRÁNYELVE

**(1989. november 30.)**

**a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményekről (első egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében)**

(89/654/EGK)

## I. SZAKASZ

## ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

*1. cikk*

**Tárgy**

(1) Ez az irányelv, amely a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében az első egyedi irányelv, minimumkövetelményeket állapít meg a munkahelyi biztonság és egészségvédelem érdekében, a 2. cikkben meghatározottak szerint.

(2) Ez a irányelv nem vonatkozik az alábbiakra:

a) a vállalkozáson, illetve telephelyen kívül használt közlekedési eszközök vagy a közlekedési eszközökön belüli munkahelyek;

b) időszakos vagy helyileg változó munkahelyek;

c) a nyersanyagkitermelő iparágak;

d) halászhajók;

e) olyan mezők, erdők és más földterületek, amelyek egy mezőgazdasági vagy erdészeti vállalkozás részét képezik, de amelyek a vállalkozás épületeitől távol találhatóak.

(3) A 89/391/EGK irányelv rendelkezései teljes mértékben alkalmazandók az (1) bekezdésben említett teljes területre az ezen irányelvben foglalt szigorúbb, illetve különös rendelkezések sérelme nélkül.

*2. cikk*

**Fogalommeghatározás**

Ennek az irányelvnek az alkalmazásában „munkahely” az a hely, amelynek célja, hogy munkaállomásnak adjon helyet a vállalkozás, valamint a telephely helyiségeiben, és minden más olyan hely a vállalkozás, illetve a telephely területén, amelyhez a munkavállaló munkavégzése során hozzáfér.

## II. SZAKASZ

## A MUNKÁLTATÓ KÖTELEZETTSÉGEI

*3. cikk*

**Először használatba vett munkahelyek**

Az először 1992. december 3-e után használt munkahelyeknek meg kell felelniük az I. mellékletben megállapított biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeknek.

▼B

*4. cikk*

**Már használatban lévő munkahelyek**

Az 1993. január 1-je előtt már használatban lévő munkahelyeknek legkésőbb az ezt az időpontot követő három éven belül eleget kell tenniük a II. mellékletben megállapított biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeknek.

A Portugál Köztársaságot illetően azonban az 1993. január 1-je előtt használt munkahelyeknek legkésőbb az ezen időpontot követő négy éven belül kell megfelelniük a II. mellékletben foglalt biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeknek.

*5. cikk*

**Munkahelyek módosítása**

Ha a munkahelyeket 1992. december 31-e után módosítják, bővítik ki, illetve alakítják át, a munkáltató minden szükséges intézkedést megtesz annak biztosítására, hogy azok a módosítások, kiegészítések, illetve átalakítások összhangban álljanak az I. mellékletben megállapított megfelelő minimumkövetelményekkel.

*6. cikk*

**Általános követelmények**

A munkavállalók biztonságának és egészségének védelmében a munkáltató gondoskodik arról, hogy

— a vészkijáratokhoz vezető utak és maguk a kijáratok szabadok és ezáltal bármikor használhatóak legyenek,

— a munkahely, az eszközök és a berendezések műszaki karbantartását és legfőképpen az I. és II. mellékletben említett feladatokat elvégezzék, és minden olyan hibát a lehető leggyorsabban helyrehozzanak, amely érintheti a munkavállalók biztonságát és egészségét,

— a munkahelyet, a berendezéseket és az eszközöket, különösen az I. melléklet 6. pontjában és a II. melléklet 6. pontjában említetteket, rendszeresen megfelelő higiéniai színvonalon tisztítsák,

— a veszélyek megelőzését vagy elhárítását szolgáló, és különösen az I. mellékletben és a II. mellékletben említett biztonsági berendezéseket és eszközöket rendszeresen karbantartsák és ellenőrizzék.

*7. cikk*

**A munkavállalók tájékoztatása**

A 89/391/EGK irányelv 10. cikkének sérelme nélkül a munkavállalókat, illetve képviselőiket tájékoztatni kell minden olyan intézkedésről, amelyet a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet érintően meg kell tenni.

*8. cikk*

**Konzultáció a munkavállalókkal és a munkavállalók részvétele**

A munkavállalókkal, illetve képviselőikkel folytatott konzultációra, valamint a munkavállalók, illetve képviselőik részvételére az ezen irányelv, valamint annak mellékletei által érintett kérdésekben a 89/391/EGK irányelv 11. cikkének megfelelően kerül sor.

▼B

III. SZAKASZ

**VEGYES RENDELKEZÉSEK**

▼M2

*9. cikk*

**A mellékletek módosításai**

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 9a. cikknek megfelelően a mellékleteket szigorúan csak technikailag módosító, felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy figyelembe vegye a munkahelyek részeinek tervezését, gyártását és építését érintő műszaki harmonizációt és szabványosítást, a munkahelyekkel kapcsolatos műszaki fejlődést, valamint a munkahelyekkel kapcsolatos nemzetközi szabályozásokban és előírásokban, illetve a vonatkozó ismeretekben bekövetkező változásokat.

Ha a munkavállalók és más személyek testi egészségét és biztonságát veszélyeztető, azonnali, közvetlen és súlyos kockázatokat magukban foglaló, kellően indokolt és kivételes esetekben rendkívül sürgős okokból nagyon rövid idő alatt szükséges cselekedni, a 9b. cikkben előírt eljárás alkalmazandó az e cikk értelmében elfogadandó felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.

*9a. cikk*

**A felhatalmazás gyakorlása**

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 9. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadására vonatkozó felhatalmazása ötéves időtartamra szól 2019. július 26-tól kezdődő hatállyal. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam letelte előtt jelentést készít a felhatalmazásról. A felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra, amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal minden egyes időtartam letelte előtt.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 9. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban ([1]) foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 9. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

([1]) HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

▼M2

*9b. cikk*

**Sürgősségi eljárás**

(1) Az e cikk alapján elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok haladéktalanul hatályba lépnek és alkalmazandók mindaddig, amíg az Európai Parlament vagy a Tanács a (2) bekezdésnek megfelelően nem emel ellenük kifogást. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusról az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak küldött értesítésben meg kell indokolni a sürgősségi eljárás alkalmazását.

(2) Az Európai Parlament vagy a Tanács a 9a. cikk (6) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen. Ebben az esetben a Bizottság az Európai Parlament vagy a Tanács kifogásáról szóló határozatról való értesítést követően haladéktalanul hatályon kívül helyezi a szóban forgó, felhatalmazáson alapuló jogi aktust.

▼B

*10. cikk*

**Záró rendelkezések**

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 1992. december 31-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A Görög Köztársaság vonatkozásában alkalmazandó dátum azonban 1994. december 31-e.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a rendelkezéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadtak vagy fogadnak el.

▼M1

———————

▼B

*11. cikk*

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

▼B

*I. MELLÉKLET*

**AZ ELŐSZÖR HASZNÁLATBA VETT MUNKAHELYEKKEL KAPCSOLATOS, AZ IRÁNYELV 3. CIKKÉBEN EMLÍTETT BIZTONSÁGI ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI MINIMUMKÖVETELMÉNYEK**

1. **Előzetes megjegyzés**

Az e mellékletben megállapított kötelezettségeket akkor kell teljesíteni, amikor ezt a munkahely vagy a tevékenység sajátosságai, a körülmények vagy egy adott veszélyhelyzet megkívánják.

2. **Stabilitás és szilárdság**

A munkahelyeknek helyt adó épületeknek használatuk jellegének megfelelő szerkezettel és szilárdsággal kell rendelkezniük.

3. **Villamos berendezések**

A villamos berendezéseket úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy azok ne jelentsenek tűz- vagy robbanásveszélyt; a személyeket megfelelően védeni kell a közvetlen vagy közvetett érintkezés okozta balesetveszélytől.

Az anyagok és a védőeszközök tervezésének, kivitelezésének és kiválasztásának meg kell felelniük a feszültségnek, a külső feltételeknek, és a berendezés részeihez hozzáférő személyek szakértelmének.

4. **Menekülési útvonalak és vészkijáratok**

4.1. A menekülési útvonalaknak és vészkijáratoknak akadálytól mentesnek kell lenniük, és lehetőleg közvetlenül a szabadba vagy egy biztonságos helyre kell vezetniük.

4.2. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a munkavállalók veszély esetén gyorsan és a lehető legbiztonságosabban elhagyják a munkaállomást.

4.3. A menekülési útvonalak és vészkijáratok száma, eloszlása és mérete a munkahelyek használatától, berendezéseitől, méretétől és az ott tartózkodó személyek lehető legnagyobb számától függ.

4.4. A vészkijáratok ajtóinak kifelé kell nyílniuk.

Toló- vagy forgóajtó kifejezetten vészkijárat céljára nem használható.

A vészkijáratok ajtóit nem szabad úgy bezárni vagy rögzíteni, hogy azokat ne nyithassa ki könnyen és azonnal bárki, akinek szüksége lehet ezek használatára veszélyhelyzetben.

4.5. A meghatározott menekülési útvonalakat és vészkijáratokat jelzésekkel kell ellátni a 77/576/EGK ([1]) irányelvet átültető nemzeti szabályozással összhangban.

Az ilyen jelzéseket megfelelően kell elhelyezni, és gondoskodni kell azok tartósságáról.

4.6. A vészkijáratok ajtóit tilos bezárni.

A menekülési útvonalakat és vészkijáratokat, valamint az azokhoz vezető közlekedési utakat és ajtókat mentesíteni kell az akadályoktól, hogy azokat bármikor akadálytalanul lehessen használni.

4.7. A világítást igénylő menekülési útvonalakat és vészkijáratokat megfelelő erősségű biztonsági világítással kell ellátni arra az esetre, ha a világítás meghibásodik.

([1]) HL L 229., 1977.9.7., 12. o.

▼B

5. **Tűzjelzés és tűzoltás**

5.1. Az épület méreteitől és rendeltetésétől, a benne lévő berendezésektől, az ott lévő anyagok fizikai és vegyi tulajdonságaitól, valamint az ott tartózkodó személyek lehető legnagyobb számától függően a munkahelyeket megfelelő tűzoltó berendezéssel, és szükség esetén tűzjelző berendezésekkel és riasztórendszerekkel kell felszerelni.

5.2. A nem automata tűzoltó berendezésnek könnyen hozzáférhetőnek és könnyen használhatónak kell lennie.

A berendezést jelzésekkel kell ellátni a 77/576/EGK irányelvet átültető nemzeti szabályozással összhangban.

Az ilyen jelzéseket megfelelően kell elhelyezni, és gondoskodni kell azok tartósságáról.

6. **Zárt munkahelyek szellőzése**

6.1. Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy elegendő friss levegő legyen a zárt munkahelyen, tekintettel az alkalmazott munkamódszerekre és a munkavállalókkal szembeni fizikai követelményekre.

Mesterséges szellőztető rendszer használata esetén azt üzemképes állapotban kell tartani.

Ellenőrzőrendszernek kell jeleznie minden meghibásodást, ha ez szükséges a munkavállalók egészsége érdekében.

6.2. Légkondicionáló vagy mechanikus szellőztetőberendezés használata esetén ezeknek úgy kell működniük, hogy a munkavállalók ne legyenek zavaró huzatnak kitéve.

Minden légköri szennyeződést okozó olyan lerakódást vagy piszkot, amely a munkavállalók egészségét közvetlenül veszélyeztetheti, azonnal el kell távolítani.

7. **A helyiségek hőmérséklete**

7.1. Munkaidőben a munkaállomásoknak helyet adó helyiségekben az emberi szervezetnek megfelelő hőmérsékletet kell biztosítani, tekintettel az alkalmazott munkamódszerekre és a munkavállalókkal szembeni fizikai követelményekre.

7.2. A pihenőhelyiségek, ügyeleti szobák, higiénés helyiségek, étkezdék és elsősegélynyújtásra szolgáló helyiségek hőmérsékletének is meg kell felelnie az adott területek sajátos rendeltetésének.

7.3. Az ablakoknak, tetőablakoknak és az üvegből készült válaszfalaknak biztosítaniuk kell, hogy a napfény zavaró hatása elkerülhető legyen a munkahelyen, tekintettel a munka és a munkahely jellegére.

8. **A helyiségek természetes és mesterséges megvilágítása**

8.1. A munkahelyeknek, amennyire lehet, elegendő természetes fényt kell kapniuk, és ugyanitt a munkavállalók biztonságának és egészségének védelméhez megfelelő mesterséges világítást kell biztosítani.

8.2. A munkaállomásoknak helyet adó helyiségekben és a közlekedési utakon a világítóberendezéseket úgy kell elhelyezni, hogy a felszerelt világítás jellegéből adódóan azok ne jelentsenek balesetveszélyt a munkavállalók számára.

8.3. Az olyan munkahelyeken, ahol a munkavállalók különös kockázatnak vannak kitéve a mesterséges megvilágítás meghibásodása esetén, megfelelő erősségű biztonsági világításról kell gondoskodni.

▼B

9. **A helyiségek padlója, fala, mennyezete és teteje**

9.1. A helyiségek padlóján nem lehetnek veszélyes egyenetlenségek, lyukak vagy lejtők, és a padlónak rögzítettnek, stabilnak és csúszásmentesnek kell lennie.

A munkaállomásnak helyet adó munkahelyeket megfelelően hőszigetelni kell, figyelembe véve az adott vállalkozás jellegét és a munkavállalók fizikai tevékenységét.

9.2. A helyiségekben lévő padlók, falak és mennyezetek felületének tisztíthatónak vagy felújíthatónak kell lennie, a megfelelő higiéniai színvonal elérése érdekében.

9.3. A helyiségekben vagy a munkaállomások és a közlekedési útvonalak közelében az átlátszó vagy áttetsző falakat, különösen a teljesen üvegből készült válaszfalakat egyértelmű jelzéssel kell ellátni, biztonságos anyagból kell készíteni, vagy azokat az ilyen helyektől vagy a közlekedési utaktól el kell határolni annak megelőzésére, hogy a munkavállalók a fallal érintkezzenek vagy sérülést szenvedjenek, ha a falak összetörnek.

9.4. A nem kellően ellenálló anyagból készült tetőkhöz való hozzáférés nem engedélyezhető, kivéve ha a biztonságos munkavégzést biztosító eszköz áll rendelkezésre.

10. **Ablakok és tetőablakok**

10.1. A munkavállalók számára lehetővé kell tenni, hogy az ablakokat, tetőablakokat és szellőztetőberendezéseket biztonságosan nyithassák, zárhassák, igazíthassák vagy rögzíthessék. Ezek nem helyezkedhetnek el úgy, hogy nyitott állapotukban veszélyt jelentsenek a munkavállalókra.

10.2. Az ablakokat és a tetőablakokat olyan berendezéssel együtt kell megtervezni, vagy olyan készülékekkel felszerelni, amelyek lehetővé teszik tisztításukat, a tisztítást végző vagy az épületben és körülötte tartózkodó munkavállalók veszélyeztetése nélkül.

11. **Ajtók és kapuk**

11.1. Az ajtók, kapuk elhelyezkedését, számát és méretét, valamint a kialakításukhoz használt anyagokat a helyiségek vagy területek jellege és rendeltetése határozza meg.

11.2. Az átlátszó ajtókat szembetűnő helyen, megfelelően kell megjelölni.

11.3. A lengőajtóknak és lengőkapuknak átlátszónak kell lenniük, vagy azokba átlátást biztosító ablakot kell beépíteni.

11.4. Ha az ajtókban és kapukban található átlátszó vagy áttetsző felületek nem biztonsági anyagból készülnek, és ha fennáll az a veszély, hogy a munkavállalók megsérülhetnek, ha egy ajtó vagy kapu összetörik, a felületeket törés ellen védeni kell.

11.5. A tolóajtókat kisiklást és felborulást gátló biztonsági berendezéssel kell ellátni.

11.6. A felfelé nyíló ajtókat és kapukat olyan szerkezettel kell felszerelni, amely megakadályozza a visszaesést.

11.7. A menekülési útvonalak mentén található ajtókat megfelelően meg kell jelölni.

Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy ezeket bármikor belülről ki lehessen nyitni külön segítség nélkül.

Az ajtók mindaddig nyithatóak kell, hogy legyenek, amíg a munkahelyeken munkavállalók tartózkodnak.

11.8. Az elsősorban járműforgalmat szoláló kapuk közvetlen környezetében gyalogosoknak fenntartott ajtókat kell elhelyezni, kivéve ha a gyalogosok számára e nélkül is biztonságos az áthaladás; az ilyen ajtókat egyértelműen meg kell jelölni és állandóan akadálymentesen kell tartani.

▼B

11.9. Az önműködő ajtók és kapuk működése a munkavállalókra nézve nem jelenthet balesetveszélyt.

Ezeket könnyen azonosítható és hozzáférhető vészleállítóval kell felszerelni, és – hacsak nem nyílnak automatikusan áramkimaradás esetén – manuálisan is nyithatóknak kell lenniük.

12. **Közlekedési útvonalak – veszélyes területek**

12.1. A közlekedési útvonalakat, beleértve a lépcsőket, rögzített létrákat, rakodórámpákat úgy kell elhelyezni és méretezni, hogy biztosítható legyen a gyalogosok vagy járművek könnyű, biztonságos és megfelelő áthaladása mégpedig olyan módon, hogy azok ne veszélyeztessék az e közlekedési utak közelében foglalkoztatott munkavállalókat.

12.2. A gyalogosforgalom, illetve áruforgalom által használt útvonalakat a lehetséges használók számának és a vállalkozás típusának megfelelően kell méretezni.

Ha közlekedési eszközt használnak a közlekedési útvonalakon, akkor kellő biztonsági távolságot kell biztosítani a gyalogosoknak.

12.3. Kellő távolságot kell biztosítani a járművek részére kijelölt közlekedési utak és az ajtók, kapuk, gyalogosok számára kijelölt átjárók, folyosók és lépcsők között.

12.4. Ha a helyiség rendeltetése és berendezése megkívánja a munkavállalók védelme érdekében, a közlekedési útvonalakat egyértelműen meg kell jelölni.

12.5. Ha a munkahelyeken olyan veszélyes területek is találhatók, ahol a munka jellegénél fogva valamilyen veszély áll fenn, ideértve a munkavállaló vagy egy tárgy leesését, ezeket a munkahelyeket lehetőleg fel kell szerelni olyan eszközökkel, amelyek megakadályozzák, hogy illetéktelen munkavállalók belépjenek az ilyen területekre.

Megfelelő intézkedéseket kell hozni a veszélyes területekre belépni jogosult munkavállalók védelme érdekében.

A veszélyes területeket egyértelműen kell jelezni.

13. **Mozgólépcsőkre és mozgójárdákra vonatkozó egyedi intézkedések**

A mozgólépcsőknek és mozgójárdáknak biztonságosan kell működniük.

Ezeket el kell látni a szükséges biztonsági eszközökkel.

Ezeket könnyen azonosítható és hozzáférhető vészleállítóval kell ellátni.

14. *Rakodórámpák*

14.1. A rakodórámpáknak megfelelőnek kell lenniük a szállítandó teher méretei szempontjából.

14.2. A rakodórámpáknak legalább egy kijárata kell, hogy legyen.

Ha műszakilag lehetséges, a meghatározott hosszúságot meghaladó rakodórámpákat mindkét végükön kijárattal kell ellátni.

14.3 A rakodórámpáknak a lehető legbiztonságosabbnak kell lenniük annak érdekében, hogy a munkavállalók ne eshessenek le róluk.

15. **A helyiségek mérete és a helyiségek légtere – a mozgás szabadsága a munkaállomásokon**

15.1. A munkavégzés helyiségeinek elegendő területtel, magassággal és légtérrel kell rendelkezniük ahhoz, hogy a munkavállalók munkájukat biztonságuk, egészségük vagy jó közérzetük veszélyeztetése nélkül végezhessék.

▼B

15.2. A munkaállomáson a szabad, nem foglalt terület méreteit úgy kell kiszámítani, hogy a munkavállalók számára lehetővé tegye a mozgás szabadságát munkájuk végzése során.

Ha ez a munkaállomás sajátosságai miatt nem lehetséges, akkor a munkavállalónak biztosítani kell a mozgás szabadságát a munkaállomás mellett.

16. **Pihenőhelyiségek**

16.1. Ha a munkavállalók biztonsága vagy egészsége, különösen ha a végzett tevékenység típusa vagy egy adott számúnál több alkalmazott jelenléte ezt kívánja, a munkavállalóknak könnyen megközelíthető pihenőhelyiséget kell biztosítani.

Ez a rendelkezés nem alkalmazható akkor, ha a munkavállalókat olyan irodában vagy hasonló helyiségben alkalmazzák, ahol a fentivel egyenértékű pihenés biztosítható számukra a szünetekben.

16.2. A pihenőhelyiségeknek elég nagynak kell lenniük, és azokat a munkavállalói létszámnak megfelelő számú asztallal és háttámlás székkel kell ellátni.

16.3. A pihenőhelyiségekben megfelelő intézkedéseket kell bevezetni annak érdekében, hogy a nemdohányzókat védjék a dohányfüst okozta kellemetlenségektől.

16.4. Ha a munkaidőt rendszeresen és gyakran megszakítják, és nincs pihenőhelyiség, más olyan helyiséget kell biztosítani, ahol a munkavállalók az ilyen megszakítások alkalmával tartózkodhatnak, ha ez a munkavállalók biztonsága vagy egészsége érdekében szükséges.

Megfelelő intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a nemdohányzókat védjék a dohányfüst okozta kellemetlenségektől.

17. *Várandós nők és szoptató anyák*

A várandós nők és szoptató anyák számára lehetővé kell tenni, hogy megfelelő körülmények között lepihenhessenek.

18. **Higiénés helyiségek**

18.1. *Öltözők és öltözőszekrények*

18.1.1. Megfelelő öltözőket kell biztosítani a munkavállalók számára, ha különleges munkaruhát kell viselniük, illetve ott is, ahol egészségügyi vagy illendőségi okok miatt nem várható el tőlük, hogy másik helyiségben öltözzenek át.

Az öltözőknek könnyen megközelíthetőnek és megfelelő befogadóképességűnek kell lenniük, és azokat ülőalkalmatossággal kell ellátni.

18.1.2. Az öltözőknek elég nagynak kell lenniük, és azokban olyan berendezéseket kell biztosítani, amelyekben minden munkavállaló elzárhatja ruháit a munkavégzés időtartamára.

Ha a körülmények úgy kívánják (pl. veszélyes anyagok, nedvesség, szennyeződés), a munkaruha tárolására használt öltözőszekrényeket el kell különíteni a rendes ruha tárolására használt öltözőszekrényektől.

18.1.3. Rendelkezni kell arról, hogy külön öltöző álljon a férfiak és a nők rendelkezésére, vagy hogy a férfiak és a nők az öltözőt külön használhassák.

18.1.4. Ha öltözőkre nincs szükség a 18.1.1. pont szerint, minden munkavállaló számára biztosítani kell olyan helyet, ahol ruháját tárolhatja.

18.2. *Zuhanyozók és mosdókagylók*

18.2.1. Elegendő és megfelelő zuhanyozókat kell biztosítani a munkavállalók számára, ha azt a munka jellege vagy egészségügyi okok indokolják.

Rendelkezni kell arról, hogy külön zuhanyozók álljanak a férfiak és a nők rendelkezésére, vagy hogy a férfiak és a nők a zuhanyozókat külön használhassák.

▼B

18.2.2. A zuhanyozóknak megfelelő nagyságúnak kell lenniük ahhoz, hogy minden munkavállaló akadály nélkül megfelelő higiéniai színvonalon tisztálkodhasson.

A zuhanyozókat hideg és meleg folyó vízzel kell ellátni.

18.2.3. Ha a 18.2.1. pont első albekezdése szerint nincs szükség zuhanyozóra, akkor elegendő számú, folyó vízzel (szükség esetén meleg vízzel) ellátott, megfelelő mosdókagylót kell biztosítani a munkaállomások és az öltözők közelében.

Ha az illem ezt kívánja a férfiak és a nők számára külön mosdókagylókat vagy azok külön használatát kell biztosítani.

18.2.4. Ha a zuhanyozóknak vagy mosdókagylóknak helyet adó helyiségek az öltözőkön kívül találhatóak, a kettő között egyszerű átjárást kell biztosítani.

18.3. *Illemhelyek és mosdókagylók*

A munkaállomások, a pihenőhelyiségek, az öltözők és a zuhanyozóknak vagy mosdókagylóknak kialakított helyiségek közelében külön helyiséget kell biztosítani megfelelő számú illemhellyel és mosdókagylóval.

Rendelkezni kell arról, hogy a férfiak és nők részére külön illemhelyek álljanak rendelkezésre, vagy hogy a férfiak és nők az illemhelyet külön használhassák.

19. **Elsősegélynyújtásra szolgáló helyiségek**

19.1. Egy vagy több elsősegélynyújtásra szolgáló helyiséget kell biztosítani ott, ahol a helyiségek mérete, a végzett tevékenység jellege és a balesetek gyakorisága ezt indokolja.

19.2. Az elsősegélynyújtásra szolgáló helyiségeket el kell látni alapvető elsősegélynyújtó berendezéssel és felszereléssel, és azoknak hordággyal is könnyen megközelíthetőnek kell lenniük.

E helyiségeket jelzésekkel kell ellátni a 77/576/EGK irányelvet átültető nemzeti szabályozással összhangban.

19.3. Ezenkívül minden olyan helyen elsősegélynyújtó felszerelésnek kell lennie, ahol a munkakörülmények ezt indokolják.

Ezt a felszerelést megfelelően meg kell jelölni, és könnyen hozzáférhető helyen kell elhelyezni.

20. **Fogyatékos munkavállalók**

A munkahelyeket szükség esetén a fogyatékos munkavállalókra tekintettel kell kialakítani.

Ez a rendelkezés alkalmazandó különösen azokra az ajtókra, átjárókra, lépcsőkre, zuhanyozókra, mosdókagylókra, illemhelyekre és munkaállomásokra, amelyeket közvetlenül fogyatékos személyek használnak vagy foglalnak el.

21. **Szabadtéri munkahelyek (különös rendelkezések)**

21.1. Az olyan szabadtéri munkaállomásokat, közlekedési útvonalakat és más területeket vagy szabadtéri berendezéseket, amelyeket a munkavállalók tevékenységük során használnak vagy ahol tartózkodnak, oly módon kell megszervezni, hogy a gyalogosok és a járművek biztonságosan közlekedhessenek.

A 12., 13. és 14. pont a vállalkozás területén található fő közlekedési utakra (a helyhez kötött munkaállomáshoz vezető közlekedési utakra), a vállalkozás berendezéseinek rendszeres karbantartásánál és felügyeleténél használt közlekedési utakra, és a rakodórámpákra is vonatkozik.

A 12. pontot kell alkalmazni a szabadtéri munkahelyekre is.

21.2. A szabadtéri munkahelyeket megfelelő mesterséges fénnyel kell megvilágítani akkor, ha nincs elegendő természetes fény.

▼B

21.3. Ha a munkavállalókat szabadtéri munkaállomáson alkalmazzák, az ilyen munkaállomást lehetőleg úgy kell kialakítani, hogy a munkavállalók:

a) védve legyenek a zord időjárástól, és szükség esetén a leeső tárgyaktól;

b) ne legyenek kitéve zajártalomnak, sem olyan káros külső hatásoknak, mint gázok, gőzök vagy por;

c) veszélyhelyzetben gyorsan elhagyhassák a munkaállomást, vagy gyorsan segítséget kapjanak;

d) ne tudjanak elcsúszni vagy elesni.

▼B

*II. MELLÉKLET*

**EGÉSZSÉGVÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI MINIMUMKÖVETELMÉNYEK A MÁR HASZNÁLATBA VETT MUNKAHELYEKEN, AZ IRÁNYELV 4. CIKKÉBEN EMLÍTETTEK SZERINT**

1. **Előzetes megjegyzés**

Az e mellékletben megállapított kötelezettségeket akkor kell teljesíteni, amikor ezt a munkahely vagy a tevékenység sajátosságai, a körülmények vagy egy adott veszélyhelyzet megkívánják.

2. **Stabilitás és szilárdság**

A munkahelyeknek helyt adó épületeknek használatuk jellegének megfelelő szerkezettel és szilárdsággal kell rendelkezniük.

3. **Villamos berendezések**

A villamos berendezéseket úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy azok ne jelentsenek tűz- vagy robbanásveszélyt; a személyeket megfelelően védeni kell a közvetlen vagy közvetett érintkezés okozta balesetveszélytől.

A villamos berendezéseknek és védőkészülékeknek meg kell felelniük a feszültségnek, a külső feltételeknek, és a berendezés részeihez hozzáférő személyek szakértelmének.

4. **Menekülési útvonalak és vészkijáratok**

4.1. A menekülési útvonalaknak és vészkijáratoknak akadálytól mentesnek kell lenniük, és lehetőleg közvetlenül a szabadba vagy egy biztonságos helyre kell vezetniük.

4.2. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a munkavállalók veszély esetén gyorsan és a lehető legbiztonságosabban elhagyják a munkaállomást.

4.3. Megfelelő számú menekülési útvonalat és vészkijáratot kell biztosítani.

4.4. A vészkijáratok ajtóinak kifelé kell nyílniuk.

Toló- vagy forgóajtó kifejezetten vészkijárat céljára nem használható.

A vészkijáratok ajtóit nem szabad úgy bezárni vagy rögzíteni, hogy azokat ne nyithassa ki könnyen és azonnal bárki, akinek szüksége lehet ezek használatára veszélyhelyzetben.

4.5. A meghatározott menekülési útvonalakat és vészkijáratokat jelzésekkel kell ellátni a 77/576/EGK irányelvet átültető nemzeti szabályozással összhangban.

Az ilyen jelzéseket megfelelően kell elhelyezni, és gondoskodni kell azok tartósságáról.

4.6. A vészkijáratok ajtóit tilos bezárni.

A menekülési útvonalakat és vészkijáratokat, valamint az azokhoz vezető utakat és ajtókat mentesíteni kell az akadályoktól, hogy azokat bármikor akadálytalanul lehessen használni.

4.7. A világítást igénylő menekülési útvonalakat és vészkijáratokat megfelelő erősségű biztonsági világítással kell ellátni arra az esetre, ha a világítás meghibásodik.

▼B

5. **Tűzjelzés és tűzoltás**

5.1. Az épület méreteitől és rendeltetésétől, a benne lévő berendezésektől, az ott lévő anyagok fizikai és vegyi tulajdonságaitól és az ott tartózkodó személyek lehető legnagyobb számától függően a munkahelyeket megfelelő tűzoltó berendezéssel, és szükség esetén tűzjelző berendezésekkel és riasztórendszerrel kell felszerelni.

5.2. A nem automata tűzoltó berendezésnek könnyen hozzáférhetőnek és könnyen használhatónak kell lennie.

A berendezést jelzésekkel kell ellátni a 77/576/EGK irányelvet átültető nemzeti szabályozással összhangban.

Az ilyen jelzéseket megfelelő helyre kell tenni, és gondoskodni kell azok tartósságáról.

6. **Zárt munkahelyek szellőzése**

Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy elegendő friss levegő legyen a zárt munkahelyen, tekintettel az alkalmazott munkamódszerekre és a munkavállalókkal szembeni fizikai követelményekre.

Mesterséges szellőztető rendszer használata esetén azt üzemképes állapotban kell tartani.

Szabályozó rendszernek kell jeleznie minden meghibásodást, ha ez szükséges a munkavállalók egészségéhez.

7. **A helyiségek hőmérséklete**

7.1. Munkaidőben a munkaállomásnak helyet adó helyiségekben az emberi szervezetnek megfelelő hőmérsékletet kell biztosítani, tekintettel az alkalmazott munkamódszerekre és a munkavállalókkal szembeni fizikai követelményekre.

7.2. A pihenőhelyiségek, ügyeleti szobák, higiénés helyiségek, étkezdék és elsősegélynyújtásra szolgáló helyiségek hőmérsékletének is meg kell felelnie az ilyen területek sajátos rendeltetésének.

8. **A helyiségek természetes és mesterséges megvilágítása**

8.1. A munkahelyeknek, amennyire lehet, elegendő természetes fényt kell kapniuk, és ugyanitt a munkavállalók biztonságának és egészségének védelméhez megfelelő mesterséges világítást kell biztosítani.

8.2. Az olyan munkahelyeken, ahol a munkavállalók különös kockázatnak vannak kitéve a mesterséges megvilágítás meghibásodása esetén, megfelelő erősségű biztonsági világításról kell gondoskodni.

9. **Ajtók és kapuk**

9.1. Az átlátszó ajtókat szembetűnő helyen, megfelelően kell megjelölni.

9.2. A lengőajtóknak és lengőkapuknak átlátszónak kell lenniük, vagy azokba átlátást biztosító ablakot kell beépíteni.

10. **Veszélyes területek**

Ha a munkahelyeken olyan veszélyes területek is találhatók, ahol a munka jellegénél fogva valamilyen veszély áll fenn, ideértve a munkavállaló vagy egy tárgy leesését, ezeket a munkahelyeket lehetőleg olyan eszközökkel kell felszerelni, amelyek megakadályozzák, hogy illetéktelen munkavállalók belépjenek az ilyen területekre.

Megfelelő rendelkezéseket kell hozni a veszélyes területekre belépni jogosult munkavállalók védelme érdekében.

A veszélyes területeket egyértelműen jelezni kell.

▼B

11. **Pihenőhelyiségek és pihenőhelyek**

11.1. Ha a munkavállalók biztonsága vagy egészsége, különösen, ha a végzett tevékenység típusa vagy egy adott számúnál több alkalmazott jelenléte ezt kívánja, a munkavállalóknak könnyen megközelíthető pihenőhelyiséget vagy pihenőhelyet kell biztosítani.

Ez a rendelkezés nem alkalmazható akkor, ha a munkavállalókat olyan irodában vagy hasonló helyiségben alkalmazzák, ahol a fentivel egyenértékű pihenés biztosítható számukra a szünetekben.

11.2. A pihenőhelyiségeket és pihenőhelyeket asztalokkal és háttámlás székekkel kell ellátni.

11.3. A pihenőhelyiségekben és pihenőhelyeken megfelelő rendelkezéseket kell bevezetni annak érdekében, hogy a nemdohányzókat védjék a dohányfüst okozta kellemetlenségektől.

12. **Várandós nők és szoptató anyák**

A várandós nők és szoptató anyák számára lehetővé kell tenni, hogy megfelelő körülmények között lepihenhessenek.

13. **Higiénés helyiségek**

13.1. *Öltözők és öltözőszekrények*

13.1.1. Megfelelő öltözőket kell biztosítani a munkavállalók számára, ha különleges munkaruhát kell viselniük, és ott, ahol az egészség vagy az illem miatt nem várható el tőlük, hogy másik helyiségben öltözzenek át.

Az öltözőknek könnyen megközelíthetőnek és megfelelő befogadóképességűnek kell lenniük.

13.1.2. Az öltözőkben olyan berendezéseket kell biztosítani, amelyekben minden munkavállaló elzárhatja ruháit a munkavégzés időtartamára.

Ha a körülmények úgy kívánják (pl. veszélyes anyagok, nedvesség, szennyeződés), a munkaruha tárolására használt öltözőszekrényeket el kell különíteni a rendes ruha tárolására használt öltözőszekrényektől.

13.1.3. Rendelkezni kell arról, hogy külön öltöző álljon a férfiak és nők rendelkezésére, vagy hogy a férfiak és nők az öltözőt külön használhassák.

13.2. *Zuhanyozók, illemhelyek és mosdókagylók*

13.2.1. A munkahelyeket úgy kell kialakítani, hogy a munkavállalók számára környezetükben az alábbiak álljanak rendelkezésre:

— zuhanyozók, ha a munka jellege ezt megkívánja,

— megfelelő számú illemhellyel és mosdókagylóval felszerelt külön helyiségek.

13.2.2. A zuhanyozókat és mosdókagylókat folyó vízzel (szükség esetén meleg vízzel) kell ellátni.

13.2.3. Rendelkezni kell arról, hogy külön zuhanyozók álljanak a férfiak és nők rendelkezésére, vagy hogy a férfiak és a nők a zuhanyozókat külön használhassák.

Rendelkezni kell arról, hogy a férfiak és nők részére külön illemhelyek álljanak rendelkezésre, vagy hogy a férfiak és nők az illemhelyet külön használhassák.

14. **Elsősegélynyújtó berendezés**

A munkahelyeket elsősegélynyújtó berendezéssel kell ellátni.

A berendezést megfelelően meg kell jelölni, és annak könnyen hozzáférhetőnek kell lennie.

▼B

15. **Fogyatékos munkavállalók**

A munkahelyeket szükség esetén a fogyatékos munkavállalókra tekintettel kell kialakítani.

Ez a rendelkezés alkalmazandó különösen azokra az ajtókra, átjárókra, lépcsőkre, zuhanyozókra, mosdókagylókra, illemhelyekre és a munkaállomásokra, amelyeket közvetlenül fogyatékos személyek használnak vagy foglalnak el.

16. **Gyalogosok és járművek mozgása**

A szabadtéri és beltéri munkahelyeket úgy kell kialakítani, hogy a gyalogosok és a járművek biztonságosan közlekedhessenek.

17. **Szabadtéri munkahelyek (különös rendelkezések)**

Ha a munkavállalókat szabadtéri munkaállomáson alkalmazzák, az ilyen munkaállomást lehetőleg úgy kell kialakítani, hogy a munkavállalók:

a) védve legyenek a zord időjárástól, és szükség esetén a leeső tárgyaktól;

b) ne legyenek kitéve zajártalomnak, sem olyan káros külső hatásoknak, mint gázok, gőzök vagy por;

c) veszélyhelyzetben gyorsan elhagyhassák a munkaállomást, vagy gyorsan segítséget kapjanak;

d) ne tudjanak elcsúszni vagy elesni.